

Aszálystratégia a gyakorlatban a Duna régióban

Szalai Sándor

Szent István Egyetem

Szalai.sandor@mkk.szie.hu

Tartalom

- Az aszálykezelés megjelenésének hiányosságai az egyes DriDanube országokban
- Összefoglalás, következtetések

Dridanube projektterület

Ausztria

- Közegészségügy, energiatermelés és a turizmus szinte teljesen hiányzik
- Nincsenek részletes aszálykezelési dokumentumok
- Döntően az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz kötődik
- Sok stratégia, dokumentum, projekt készült, de egységes keret hiányzik
- Több régióban nem elterjedt, hogy az aszálykockázat növekszik, ezért a kezelése eseti jellegű
- Az aszály iránti figyelem felkeltését magasan prioritáson kellene kezelni
- Eltérő definíciók miatt nehéz kommunikáció

Bosznia és Hercegovina

- Egyes területeket a megfelelő politikák és intézetek kezelik. Azonban az aszály több területen hiányzik (például a közlekedés)
- Az EU szabályozást jogi szinten átveszik, de a gyakorlati megvalósítás hiányzik.

Horvátország

- A környezet- és természetvédelmi dokumentumokból általában hiányzik az aszály, akárcsak az édesvízi halászathoz köthető törvényekben. Hasonlóan nem, vagy alig kerül említésre a közegészségügyi, energetikai és közlekedési dokumentumokban.

Csehország

- Hiányzik az integrált aszálykezelés, ami az árvizekre készített Víz törvényhez kellene hasonlóknak lennie.
- Aszálykezelési tervek készítése regionális és települési szinten
- Nagy aszálycsökkentő beruházások
- Aszály bizottságok megalapítása
- Megfelelő előrejelzés és éghajlati projekció
- Az aszály következményei elleni védekezés koncepciója című kormányhatározatok megvalósítása.
- A tervezett jogi eszközök és a kutatási tervek megvalósítása

Magyarország

- A sokszereplős rendszerben a kellő koordináció hiányzik
- Pozitív példa az Agrárkár Enyhítési Rendszer

Montenegró

- Egészségügy, halászat és mezőgazdaság nem kellően foglalkozik az aszályal

Románia

- Kiegészítések kellenek:
 - Pontosabban meghatározott tevékenységek
 - Vízgazdálkodás
 - Talajvédelem
 - Degradálódott talajok helyreállítása
 - Fenntartható erdőgazdálkodás
 - Legeltetés és gyepgazdálkodás
 - Biztosítás

Szerbia

- Hiányzik egy katasztrófa kockázat csökkentési nemzeti platform (törvényben szerepel)
- A felszíni mérőhálózat javítása
- Az esemény utáni kárbecslés javítása
- A különböző feladatok integrálása

Szlovénia

- Az aszály irányultságú dokumentumok hiánya
- A másodlagos vízhasználat (elsődleges az ivóvíz) szabályozása
- Kezelési tervek vízszűkösség idejére
- Aszálykezelési intézményszerkezet

Szlovákia

- Természetvédelem jogilag védett, gyakorlatilag nem
- A különböző aszálytípusokkal sújtott területek meghatározása
- A víz helyben tartása még nem megfelelő
- A nyilvánosság figyelmét jobban fel kell hívni erre a jelenségre
- Hajózási problémák (Duna, Bős)
- Drága és bonyolult öntözés
- Általános képzésben nem kellően hangsúlyos
- Több törvényben nem megfelelően szerepel
- Nincsen korai veszélyjelzés

Az aszálykezelés regionális pozitívumai

1. Bár nincsen egyértelmű nemzeti aszálykezelési politika, de észrevehető egyre növekvő érdeklődés az előzetes aszály elleni védekezésben, ami lassan prioritássá válik a régióban.
2. Sok aszályhoz kapcsolódó alapidokumentum van készülőben (például cselekvési vagy kezelési tervek).
3. A régió néhány országában már létezik jogi alap az aszály utáni kárbecslésre.

Az aszálykezelés regionális negatívumai

1. Nincs csak az aszályal foglalkozó dokumentum. Aszály, vagy az aszálykezelés részben, nem teljeskörűen megjelenik több stratégiai dokumentumban, törvényben, szabályban stb., amelyek a vészhelyzetekre vagy természeti katasztrófákra vonatkoznak.
2. Az aszálynak nincsen egységes és egyértelmű definíciója. Más kifejezésekkel szinonimaként szokták alkalmazni (szárazság, száraz periódus stb.), de ezektől való megkülönböztetése szükséges.
3. Nincsen egyetértés az aszály tekintetében a meteorológusok, hidrológusok, talajos vagy erdész szakemberek között.
4. A különböző tudományágak együttműködését fejleszteni kell.
5. Bár az aszálymonitoring az országok nagy részében kielégítő, de a komplexitása, az integrált aszálykezelés színvonala nem elegendő.
6. Hiányoznak az aszályvizsgálathoz szükséges adatok nemzeti intézetközi szabályozása és a bizonyos helyzetekben elvégzendő tevékenységek felelősségi viszonyai.
7. Az intézetek közötti kommunikáció hiánya.
8. Az aszályhatás adatok és információk szisztematikus, intézményközi gyűjtésének hiánya.

Hiányosságok a legtöbb országban

1. Aszály korai veszélyjelző rendszer kialakítása.
2. Az aszálykezelés egyes láncszemei közötti gyenge kapcsolat.
3. A már meglévő cselekvési tervek és tevékenységek gyenge alkalmazása.

Hiányosságok néhány országban

1. Speciális célcsoportra irányuló információk hiánya.
2. Olyan aszálybecslések és tervek hiánya, amelyekre alapozva nemzeti és regionális szintű megfelelő aszálykockázat kezelés lehetséges.

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**

Köszönetnyilvánítás

A projekt
a Duna Transznacionális
Programból,
az Európai Regionális Fejlesztési
Alap támogatásával,
az Európai Unió
és a
Magyar Állam társfinanszírozásával
valósul meg.

Project co-funded by European Union funds
(ERDF, IPA, ENI)